

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**
ROW/pi/akr-114/1/5595/08

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 30.10.08.

nr 6287 podpis [signature]

Biuro Pras. Senackich
Wpłynęło dn. 30.10.08. zał.
nr 8027 podpis [signature]

Warszawa, 29 października 2008 r.

**Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowny Panie Marszałku

W odpowiedzi na oświadczenia senatora Grzegorza Wojciechowskiego, złożone podczas 18. posiedzenia Senatu RP w dniu 25 września br. i przesłane przy piśmie z dnia 30 września br., znak: BPS/DSK-043-900/08, uprzejmie przekazuję następujące informacje.

Odnosząc się do pierwszego oświadczenia, dotyczącego trudności, powstałych w związku z nowelizacją ustawy o systemie oświaty, w spełnieniu wymogu posiadania odpowiednich kwalifikacji zawodowych przez beneficjentów działania 1.2. „Ułatwianie startu młodym rolnikom” Sektorowego Programu Operacyjnego „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004-2006” (SPO 2004-2006), informuję, że jednym z warunków przyznania pomocy w ramach działania 1.2. SPO 2004-2006, określonym w przepisach UE (rozporządzenie Rady (WE) Nr 1257/1999 z dnia 17 maja 1999 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich z Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej), było posiadanie odpowiednich kwalifikacji zawodowych. Wymóg ten powinien być zasadniczo spełniony w dniu składania wniosku o dofinansowanie realizacji projektu. Wyjątkowo, pomoc mogła być przyznana pod warunkiem uzupełnienia przez beneficjenta wykształcenia w ciągu 5 lat od chwili podjęcia prowadzenia gospodarstwa rolnego.

Zgodnie z treścią rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 września 2004 r. w sprawie Uzupełnienia Sektorowego Programu Operacyjnego „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004-2006” (Dz. U. Nr 207, poz. 2117, z późn. zm.), warunek dotyczący kwalifikacji zawodowych uważany był za spełniony, jeżeli dana osoba posiadała:

- wyższe lub średnie wykształcenie rolnicze albo
- zasadnicze zawodowe wykształcenie rolnicze i co najmniej 3-letni staż pracy w gospodarstwie rolnym lub tytuł kwalifikacyjny w zawodzie przydatnym do prowadzenia działalności rolniczej i co najmniej 3-letni staż pracy w gospodarstwie rolnym, albo

- c) wykształcenie wyższe na kierunku innym niż rolniczy i co najmniej 3-letni staż pracy w gospodarstwie rolnym albo wykształcenie wyższe na kierunku innym niż rolniczy i ukończone studia podyplomowe na kierunku związanym z rolnictwem, albo wykształcenie średnie nierolnicze i co najmniej 3-letni staż pracy w gospodarstwie rolnym, albo
- d) wykształcenie podstawowe lub zasadnicze zawodowe i co najmniej 5-letni staż pracy w gospodarstwie rolnym.

Za staż pracy w gospodarstwie uznawany był okres, liczony do dnia złożenia wniosku o dofinansowanie realizacji projektu, w którym wnioskodawca podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników jako domownik lub prowadził przejęte gospodarstwo rolne. Dokumentem potwierdzającym posiadanie przez młodego rolnika stażu pracy jest zaświadczenie z właściwego oddziału Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego o okresach podlegania ubezpieczeniu jako domownik lub dokument potwierdzający tytuł prawny do gospodarstwa (umowa sprzedaży, darowizny, umowa dzierżawy zawarta z Agencją Nieruchomości Rolnych lub jednostką samorządu terytorialnego).

Zmiany w przepisach dotyczących egzaminów eksternistycznych zostały wprowadzone ustawą z dnia 11 kwietnia 2007 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 80, poz. 541), która zniósła możliwość ukończenia szkoły zawodowej na podstawie egzaminów eksternistycznych. Warunkiem ukończenia szkoły zawodowej na podstawie egzaminów eksternistycznych było zdanie egzaminów z zakresu każdego przedmiotu nauczanego w danym typie szkoły i zawodu, rozplanowanych w poszczególnych sesjach egzaminacyjnych.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie zgłaszało uwag do opracowanych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej zmian, ograniczających możliwość uzyskania wykształcenia poprzez system egzaminów eksternistycznych, gdyż podejmowane działania miały na celu wyeliminowanie występujących nieprawidłowości związanych z ich przeprowadzaniem. Kontrola organizacji egzaminów eksternistycznych w latach 2002-2004, przeprowadzona przez Najwyższą Izbę Kontroli, ujawniła liczne nieprawidłowości o korupcyjnym charakterze, a podejmowane w tym czasie przez Ministerstwo Edukacji Narodowej działania naprawcze okazały się nieskuteczne.

Informacje na temat nierzetelnego, a wręcz nieuczciwego postępowania, związanego z różnymi formami przygotowania do tych egzaminów oraz ich przeprowadzania, zgłaszane były również do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi; szczególnie dotyczące powiązań między komisjami egzaminacyjnymi a jednostkami prowadzącymi kursy przygotowawcze.

Zmiany przepisów o systemie oświaty nie można uznać za siłę wyższą uniemożliwiającą zdobycie wymaganego wykształcenia przez beneficjentów działania 1.2. Należy zaznaczyć, że dla osób, które rozpoczęły zdawanie egzaminów przed 1 lipca 2007 r., komisje egzaminacyjne powołane przez kuratora oświaty przeprowadzały egzaminy eksternistyczne do dnia 30 czerwca br. Ponadto, ustawa z dnia 11 kwietnia 2007 r. w żaden sposób nie ograniczyła możliwości ukończenia szkoły zawodowej w systemie wieczorowym lub zaocznym.

Jeżeli wnioskodawca działania 1.2. „Ułatwianie startu młodym rolnikom” nie spełniał warunku dotyczącego kwalifikacji zawodowych w dniu złożenia wniosku o dofinansowanie realizacji projektu, zobligowany był uzupełnić swoje wykształcenie w okresie nie dłuższym niż 5 lat od chwili podjęcia prowadzenia gospodarstwa rolnego, do czego zobowiązywał się w umowie podpisanej z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Pięcioletni okres pozwala na ukończenie każdego typu szkoły rolniczej, nawet technikum, które posiada najdłuższy, bo czteroletni okres kształcenia.

Jeżeli dany beneficjent wybrał dłuższą i bardziej skomplikowaną drogę uzupełnienia kwalifikacji zawodowych albo nie rozpoczął nauki w najbliższym możliwym czasie, pozostawiając spełnienie tego warunku na tzw. „ostatnią chwilę”, powinien liczyć się z pewnym ryzykiem niewywiązania się w terminie z warunków umowy.

Zastosowanie wymogów kwalifikacyjnych w działaniach finansowanych ze środków wspólnotowych ma gwarantować zarówno przyspieszenie procesu wymiany pokoleniowej, a także poprawę rentowności i konkurencyjności gospodarstw przez osoby przygotowane do zawodu rolnika oraz mobilizować osoby, które chcą prowadzić działalność rolniczą, do kształcenia w tym kierunku. Wymogi dotyczące wykształcenia przejmujących gospodarstwa są jedynym skutecznym instrumentem

podnoszenia poziomu wykształcenia przez osoby, które rzeczywiście chcą prowadzić działalność rolniczą. Kryteria dotyczące wykształcenia już zaskutkowały zwiększeniem zainteresowania podnoszeniem wykształcenia na kierunkach przydatnych do prowadzenia działalności rolniczej, w szkołach dla dorosłych zarówno w trybie stacjonarnym, jak i zaocznym.

W odniesieniu do drugiego oświadczenia senatora Wojciechowskiego, dotyczącego planowanych modyfikacji w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (PROW 2007-2013), informuję, że po przeprowadzeniu wnikliwej analizy obecnego budżetu Programu zdecydowano o konieczności dokonania zmiany, polegającej na realokacji środków na realizację działań, w których stwierdzono deficyt finansowy wynikający z niedoszacowania wielkości zobowiązań podjętych w poprzednim okresie programowania, w ramach Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2004-2006 („Renty strukturalne” oraz „Wspieranie gospodarstw niskotowarowych”). Konieczność pokrycia niedoboru środków powstałego w ww. działaniach nie spowoduje jednak uszczuplenia budżetu żadnego z działań inwestycyjnych adresowanych do rolników.

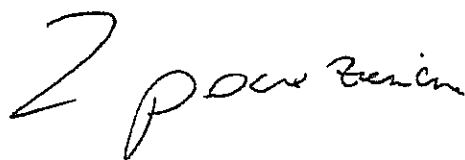
Ponadto, przewiduje się wprowadzenie pewnych zmian w zakresie zasad wdrażania bądź warunków przyznawania wsparcia w ramach niektórych działań Programu. Wśród działań skierowanych do producentów rolnych tego rodzaju modyfikacje dotyczą jedynie działania „Ułatwianie startu młodym rolnikom”, w którym planowana jest zmiana polegająca na ułatwieniu spełnienia kryteriów dostępu beneficjentom z województw, gdzie średnia wojewódzka powierzchnia gospodarstwa jest niższa od średniej krajowej powierzchni gospodarstwa, poprzez dopuszczenie możliwości przyznania premii osobom, które w momencie ubiegania się o wsparcie spełniają kryterium średniej wojewódzkiej i zobowiążą się do powiększenia, w terminie 3 lat od dnia doręczenia decyzji o przyznaniu pomocy, powierzchni swojego gospodarstwa do poziomu średniej krajowej.

Projekt zmian PROW 2007-2013 został zaakceptowany w dniu 25 września 2008 r. uchwałą Nr 13/2008 Komitetu Monitorującego Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 w sprawie zatwierdzenia zmian do Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013.

Zgodnie z przepisami ustawy z 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz rozwoju obszarów wiejskich (Dz.U. Nr 64, poz. 427 ze zm.), projekt zmiany Programu powinien zostać również zatwierdzony w drodze uchwały przez Radę Ministrów, a następnie przekazany do Komisji Europejskiej z wnioskiem o przegląd Programu.

Dokonanie zmian Programu możliwe będzie dopiero po uzyskaniu zgody Komisji Europejskiej (KE). W niektórych przypadkach będzie ono pociągało za sobą także konieczność odpowiedniego dostosowania przepisów wykonawczych dotyczących poszczególnych działań PROW 2007-2013 (rozporządzeń regulujących warunki i tryb przyznawania wsparcia w ramach poszczególnych działań).

Należy jednak podkreślić, iż planowane modyfikacje Programu będą obowiązywać dopiero od momentu ich zatwierdzenia przez KE lub dokonania ewentualnych zmian odpowiednich rozporządzeń, w związku z czym pozostają one bez wpływu zarówno na obecny przebieg i zasady wdrażania działań, jak i proces weryfikacji wniosków o przyznane pomocy, które zostały już złożone (np. w ramach działań „Ułatwianie startu młodym rolnikom” i „Modernizacja gospodarstw rolnych”), a także proces podpisywania umów czy też wydawania decyzji w sprawie przyznania pomocy.

Z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
PODSEKREJARZ STANU

Artur Ławniczak

